

Toolboxen over gedrag en met impact: zo doe je dat!

Tips voor toolboxen die blijven

Inleiding

SUSAG/OnderhoudNL heeft twee toolboxen ontwikkeld die jou als gever van toolboxen kunnen helpen om veilige & gezonde gewoontes aan te leren. Bij jouw medewerkers, en bij jouzelf. Duurzaam veranderen doe je samen.

Als specialist in het onderhoud weet jij als geen ander dat een goede voorbereiding de sleutel is tot een goed resultaat. Dat geldt ook voor het geven van leuke toolboxen die blijven.

Deze gebruiksaanwijzing in twee delen helpt jou hierbij. Je vindt er verschillende praktische manieren om er samen met jouw medewerkers een leuke én zinvolle activiteit van te maken.

→ In deel 1 vind je de korte versie. Handig als je al veel ervaring hebt en je op je gemak voelt met het geven van toolboxen.

→ Wil je meer uitleg, bekijk dan de praktische tips in deel 2.

Onze tip? Lees eerst de verschillende mogelijkheden door, en kies dan waar je mee wilt starten.

Heb jij zelf een andere manier bedacht en werkte dat goed? Laat het ons weten! Samen komen we verder. Veel succes ermee, en vooral ook veel plezier!

Toolboxen doen: alleen of samen?

Iedere toolbox kan zowel samen met je medewerkers of door iedere medewerker alleen bekeken worden.

Voordelen van alleen laten bekijken:

- Iedereen kan het in zijn of haar eigen tijd kan doen.
- Als leidinggevende hoef je ze niet voor te bereiden en te geven.

Voordelen van samen kijken en er daarna over praten:

- De inhoud blijft beter hangen.
- Met elkaar praten over veiligheid wordt normaal; elkaar aanspreken op het werk wordt daardoor gemakkelijker.
- Door het praten erover ontstaan meer ideeën om veiliger en gezonder te kunnen werken.

TIP: Doe ze eerst als 'gever' zelf de toolboxen

Maak beide toolboxen eerst zelf, en helemaal. Dan krijg je een goede indruk van wat ze inhouden. Verplaats je tijdens het kijken en beantwoorden in je medewerker. Maak wat aantekeningen over wat je opvalt, ideeën die je krijgt, voorbeelden uit jullie praktijk die jou invallen. Deze kun je gebruiken tijdens het geven van de toolbox.

TIP: Maak goed kijken en luisteren mogelijk

Zorg voor zitplekken voor iedereen, koffie/thee/water en een groot scherm als je met > 6-8 mensen. Meer dan 8: zorg voor luidsprekers.

Korte gebruiksaanwijzing deel 1

De toolboxes kunnen op verschillende manieren gedaan worden:

1. Doe iedere toolbox helemaal in één keer.
2. Kies één onderdeel uit één van de twee toolboxes en focus daarop.
3. Doe een mini-toolbox bij een start-werkoverleg of na een incident.

Ook andere onderdelen uit de Sta stil bij veiligheid campagne kun je als (mini) toolbox gebruiken.

Bijvoorbeeld:

4. Bespreek alle **Toolboxmeeting - Vragen** met elkaar (geen computer nodig!)
5. Pak de gesprekstarters erbij, of draai de campagnefilm nog eens.

De kracht van herhalen

We vergeten veel. En snel ook. En ook een nieuwe vaardigheid of gewoonte leren vraagt tijd en aandacht. Daarom werkt het prima om de toolboxes na een tijdje weer te herhalen!

OPTIE 1: Doe iedere toolbox helemaal in één keer.

OPTIE 2: Kies een 'Sta stil stap uit' waar je extra aandacht aan wilt geven.

OPTIE 3: de mini-toolbox!

Het werk moet klaar, het is bijna weekend, je collega heeft zich ziekgemeld.

Allemaal omstandigheden die jouw veiligheid en die van je omgeving niet ten goede komen.

Daarom een snelle mini-toolbox: Let's go!

Welke situatie verdient volgens jou meer aandacht?

Kies een slide uit de toolbox en leg uit waarom dit je aanspreekt.

Wat heb je meegemaakt?

En wat kunnen jij, en de rest van je collega's, hiervan leren?

Kortom, ga het gesprek aan op basis van een onderdeel uit de toolbox dat jou aanspreekt en leer van elkaar!

Uitgebreidere gebruiksaanwijzing deel 2

Ben jij nog niet zo bekend met toolboxes geven, of vind je het een uitdaging om het goed te doen en leuk te houden? Kijk dan eens naar deze tips en die er je voordeel mee!

1. Doe iedere toolbox helemaal in één keer.

Benodigde tijd per toolbox: ongeveer 1 uur

Vorbereiding:

1. Print vooraf voldoende exemplaren van de **Toolboxmeeting - Vragen**.
2. Beantwoord *zelf* alle vragen
3. Weet wat je gaat zeggen om je medewerkers aan te moedigen.

Uitvoering:

4. Geef iedere deelnemer vooraf het werkblad waarop de antwoorden op de vragen kunnen worden ingevuld (print vooraf voldoende exemplaren).
5. Vertel bij de start van de toolbox dat ieder antwoord goed is. Het gaat om:
 - 5.1. Respect voor elkaar
 - 5.2. Leren door ervaringen en gedachtes te delen
 - 5.3. Elkaar helpen om steeds veilig en gezonder te werken.
6. Kijk met elkaar de gehele toolbox.
7. Bespreek na afloop de antwoorden met elkaar.
Suggesties voor het stellen van vragen aan of het nabespreken met de deelnemers:
 - 7.1. Wat heb je geantwoord bij vraag ...
Begeleid het groepsgesprek; vat na ongeveer 5 á 10 minuten samen wat er besproken is.
Ga door naar een volgende vraag (allemaal bespreken hoeft niet; plezier erin houden is belangrijk)
 - 7.2. Sta stil bij een recente incident/gevaarlijke situatie.
Bespreek hoe zoiets in de toekomst door *anders DOEN* voorkomen kan worden.
Wat zijn de voor- en nadelen van die manieren van anders doen.
 - 7.3. Hoe kunnen we elkaar om veiliger en gezonder te gaan doen?
 - 7.4. Vraag aan iedereen om voor zichzelf op te schrijven:
Naar aanleiding van wat je net gezien/besproken hebt: wat ga JIJ vanaf NU anders DOEN?
Vraag daarna: wat heb je nodig om dat a) te doen en b) vol te houden?
En vraag ook: Hoe kan ik als jullie uitvoerder/projectleider/... jou hierbij helpen?

2. Kies één 'Sta stil...stap' waar je extra aandacht aan wilt geven

Benodigde tijd voor de toolbox: ongeveer 20 minuten

Vorbereiding:

1. Aan welke 'Sta stil stap' wil jij (extra) aandacht geven?
2. Bedenk vragen en voorbeelden uit de praktijk om daarover over te praten met elkaar, bijvoorbeeld aan de hand van incidenten, risico's of nieuwe (bedrijfs-)regels.
3. Vertel je medewerkers ongeveer een week vóóraf welke 'Sta stil stap' het onderwerp van de toolbox wordt. Moedig ze aan om stil te staan bij hoe ze die stap in de praktijk doen.

Uitvoering:

1. Leg uit waarom je voor deze stap gekozen hebt. Vertel over voorbeelden van relevante incidenten of gevaarlijke situaties en de gevolgen ervan.
2. Kijk met elkaar die specifieke stap uit de toolbox.
Vraag iedereen naar hun ervaringen van de afgelopen week.
Wat is hen opgevallen? Wat ging goed? Wat kan beter? Hoe kan het beter?
3. Vraag daarna aan iedereen: naar aanleiding van wat je net gezien/besproken hebt: wat ga JIJ vanaf NU anders DOEN?
4. Vraag ook: wat heb je nodig om dat a) te doen en b) vol te houden?
5. En: Hoe kan ik als jullie uitvoerder/projectleider/... jou hierbij helpen?

3. Doe een mini-toolbox/peptalk voor een extra boost, bij een start-werk-overleg of na een incident, bijna-ongeval of gevaarlijke/ongezonde situatie

Benodigde tijd voor de toolbox: ongeveer 5 minuten

Vorbereiding:

1. Welke situatie wil je onder de aandacht wilt brengen.
2. Kies 1 slide uit de toolbox die daar goed bij past.
3. Bedenk vragen om over te praten met elkaar. Bijvoorbeeld:
 - a. Waarom heb ik deze slide gekozen?
 - b. Deze week is dit gebeurd: [benoem een incident/gevaarlijke situatie/goed verlopen situatie/goede actie om onveiligheid te verbeteren]. Wat heeft deze slide daar mee te maken?
4. Bedenk welke positieve boodschap/inspiratie je mee wilt geven aan je medewerkers
5. Bedenk wanneer je deze mini-toolbox wilt geven.

Uitvoering:

1. Laat de slide zien
2. Stel je vragen
3. Geef mensen de ruimte om te reageren; geef daarbij vooraf aan dat het niet om goed of fout gaat maar om samen leren steeds veiliger en gezonder te werken
4. Heb een mooi gesprek met elkaar

4. **Bespreek alle toolboxmeeting vragen met elkaar (geen computer nodig!)**

Benodigde tijd voor de toolbox: 15-60 minuten (afhankelijk van hoe je dit gaat doen en het aantal mensen dat meedoet)

Vorbereiding

1. Print de **Toolboxmeeting - Vragen** voor de deelnemers
2. Vul de vragen vooraf zelf al in
3. Zorg voor pennen

Uitvoering:

Leg uit wat je gaat doen.

1. Laat iedereen voor zich de vragen invullen (ongeveer 5 minuten)
(variatie: in tweetallen laten doen; geef daar zo'n 10 minuten voor)
2. Per vraag: vraag (iedereen) wat ze opgeschreven hebben en bespreek wat eruit gekomen is: overeenkomsten, verschillen, wat valt op, enzovoort
(variatie: laat ze dit in tweetallen met elkaar bespreken)

5. **Andere manieren om een leuke toolbox te doen**

De Sta stil campagne, inclusief de toolboxes kun je op allerlei manieren gebruiken om de verschillende thema's onder de aandacht te brengen.

Dat kan kort, en lang, op papier, via de app, onder de koffie, tijdens een officiële toolbox, na een incident of de melding van een gevaarlijke situatie.

Kijk hoe jij/jullie de materialen binnen jullie bedrijf goed kunnen gebruiken.

Vraag de preventiemedewerker/adviseur voor veilig en gezond werken om mee te denken.

Meer tips vind je ook op de site van OnderhoudNL.

Heb je iets bedacht en uitgevoerd dat heel positief ontvangen werd? Laat het ons weten!

De kracht van herhalen

We vergeten veel. En snel ook. En ook een nieuwe vaardigheid of gewoonte leren vraagt tijd en aandacht. Daarom werkt het prima om de toolboxes na een tijdje weer te herhalen. werkt prima!

Alles onthouden lukt immers geen mens en bij iedere keer vallen weer andere dingen op.

Herhalen blijft leuk met een steeds een net andere aanpak. Dat kan zonder veel voorbereiding.

Hou het behapbaar, ook voor jezelf. Bijvoorbeeld door je medewerkers bij de voorbereiding en/of uitvoering te betrekken. Of de directeur/directieleden, een inkoper of verkoper.

Iedereen in de organisatie speelt een rol bij het mogelijk maken van veilig en gezond werken. De beste manier om daarin te groeien is om er zelf 'les in te geven'.

Denk vooral 'out-of-the-box' en probeer iets uit. Besef dat zelden iets in een keer perfect is. Oefening baart kunst. Ook in het geven van fijne toolboxmeetings en/of het goed met elkaar bespreken van gedrag.

Veel succes!